

Litteratur.

Entomologia Polonica.

Det är glädjande och verkar välgörande, att efter det långa avbrottet i de av kriget hemsökta ländernas entomologiska produktion och trots de tryckta tiderna nu så småningom kunna fastställa ett de ledande krafternas »Frühlingserwachen» bland utlandets entomologer, vilket framför allt visar sig i startandet av nya periodica. I Wien ha vi sålunda sett stark livaktighet uppstå i den gamla traditionens spår, och Finlands entomologer förenade sig i tidskriften *Notulæ Entomologicæ*. Också i Polen ha nu alla de entomologer, som förut brukat offentliggöra sina bidrag i Krakau vetenskapsakademis eller andra liknande sällskaps publikationer i Posen, Warschau och Lemberg, förenat sig i en nyligen grundad tidskrift med namnet »Polskie Pismo entomologiczne» (*Bull. Ent. de la Pologne*). Av densamma föreliggande nu de båda första häftena, vilka lämna en mycket sympatisk och efterlängtd bild av de polska entomologernas framskjutna ställning och stora förhoppningar. Tidskriften utkommer i Lemberg (Lwów), Galizien (Kleinpolen) samt utges av »Polnischer Entomologenverein», som numera uppträder som självständig korporation, sedan det brutit sig ut ur »Kopernikanska naturforskarsällskapet», varav det tidigare bildat en sektion.

Om sällskapet också framför allt har till uppgift att utforska Polens insektvärld, och de flesta uppsatserna utgöras av faunistiska sammanställningar, tillåter det behandlade ämnets rikedom även andra horisonter, som måste vara välkomna för varje specialist hos oss. Jag tänker inte här referera de olika avhandlingarna, avsikten med min anmälan är blott att bibliografiskt fastslå den nya publikationens existens.

Hymenopterologen finner här den av prof. ŁOMNICKI närmare beskrivna ♀ av *Sysphincta europæa* FOR., och J. NOSKIEWICZ beskriver den nya *Osmia wolhynica* samt meddelar en översikt av Kleinpolens *Chrysididæ* och andra aculeater. Coleopterer behandlas av E. MAZUR PATKIEWICZ, EICHLER (mindreasiatiska former), SUMLIKOWSKI (en ny *Otiorrhynchus Kotulæ*) och KINEL (*Haliplidæ* i trakten av Lemberg). Den praktiske entomologen får reda på, att barkborren *Pithyophthorus micrographus* L. även kan uppträda som skadedjur på fruktträd. Några av densamma angripna körsbärgsgrenar återgivs efter fotografi. JACZEWSKI berör uppträdandet av *Mesovedia furcata* MLS. i Polen samt förkastar, efter att hava undersökt artens genitalorgan, REUTERS åsikt, att *Mesovelia* bör föras till *Næogeidæ* och ansluter sig till HORVATH, som anser, att *Mesoveliidæ* och *Gerrididæ* äro nära släkt. Lepidopterologien är ovanligt rikt representerad. F. SCHILLE anger såsom nytt skiljemärke mellan *Brephos parthenias* och *nothum* det

olika läget av förgreningspunkten av ribborna II och III i bakvingarna; härtill bör ytterligare fogas det av LJUNGDAHL (Ent. tidskr., 41, 1921, p. 152) anförda. Dr SWIATKIEWICZ meddelar biologiska iakttagelser över *Gracilaria*-larven, KANCKI och STÖCKL faunistiska notiser om *Cerostoma loniceræ* STÖCKL ävensom en ny art. SZILCZEWSKI slutligen beskriver genom kultur erhållna fjärrhybrider.

Uppsatserna äro övervägande på polska språket, men resuméerna på tyska, franska eller engelska tillåta dock en orientering.

Felix Bryk.

H. FRIESE: **Die europäischen Bienen (Apidae)** — — —
Mit 33 farbigen Tafeln und 100 Abbildungen im Text von Adolf Giltch in Jena. 2—4. Lieferung. — Berlin und Leipzig 1922—23. Vereinigung wissenschaftlicher Verleger. Walter de Gruyter & Co.

Detta arbetes 1. häfte anmälades av undertecknad i denna tidskrift förra året. Sedan dess ha ännu tre häften utkommit och blott ett återstår, så att man måste erkänna, att utgivningen går raskt.

I de utkomna häftena slutbehandlas de självständigt levande bina och ungefär hälften av de parasitiska släktena genomgås. Som den kännare förf. är, har han ej behövt ängsligt hålla sig inom den europeiska ramen, utan indrager i sitt resonemang även exotiska former, där dessa äro ägnade att lämna upplysningar om levnads- och släktskapsförhållanden. Därför läser man med nöje den skildring av det stora sydasiatiska honungsbiet, *Apis dorsata*, som medtagits i redogörelsen för vår »tama» art, så mycket mer som de många läsarne av Kiplings Djungelbok där fått stifta en flyktig bekantskap med dess jättestora och försvarsdugliga samhällen. — I slutet på varje släkte finns en lista på de parasiter, som konstaterats. En uteglömd sådan har ett visst intresse för svenska entomologer, nämligen den sällsynta skalbaggen *Hapalus bimaculatus*, som beskrevs av LINNÉ från Sverige och lever hos det tidiga vårbiet *Colletes cunicularia* på sandmarker. Denna skalbagge återfanns ej i Sverige förrän på 1880-talet i ett dött exemplar från Hagaparken vid Stockholm; först år 1901 påträffades den levande vid Uppsala och omkring 1920 vid Stafsund på Ekerö i Mälaren. — I den ännu oavgjorda frågan, om det på sandmarker allmänna, föga håriga släktet *Sphecodes* lever parasitiskt hos där byggande *Halictus*-arter eller ej, lutar förf. åt den senare åsikten, men anför iakttagelser, som tala för, att åtminstone vissa *Sphecodes* skulle med våld intränga i *Halictus*-bon och erövra dem till eget bruk.

Verket, som nu hunnit till sidan 400, har fortfarande papper och tryck goda, likaså textfigurer och färgplanscher. Vad priset angår, som kunde förefalla väl högt, så har det för häftena 3 och 4 sänkts till jämnt hälften eller 4 kronor vardera, vid oförändrat omfång.

A. Roman.